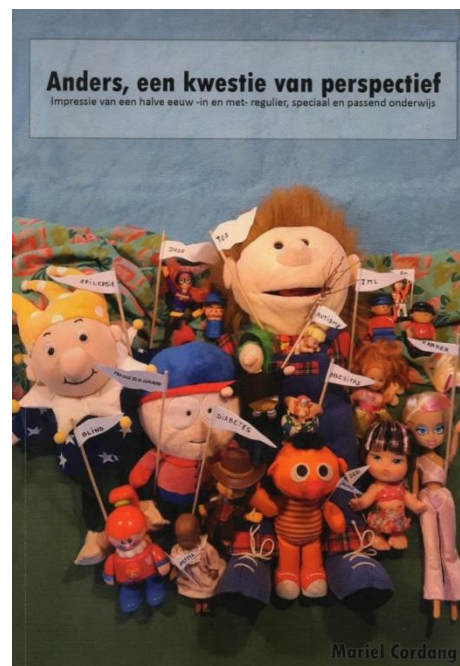

Halve eeuw passend onderwijs

Ik denk dat ik thuis wel zo'n twee boekenplanken gevuld heb met fraai vormgegeven boeken, vol met full color foto's van gebouwen en complexen uit de tijd dat ik in Amsterdam rechtstreeks of zijdelings betrokken was bij de ontwikkeling van allerhande fysieke projecten. Ooit was ik zelf uitgever, lange tijd werkte ik in de publieke sector, dus ik was altijd toch behoorlijk verbaasd dat met dit soort peperdure boeken kosten noch moeite gespaard werden om het afronden van een project voor de eeuwigheid te boekstaven. Maar ik begreep het ook wel. Aan zo'n project was vaak jaren gewerkt, door heel veel mensen en als het dan af was dan wilde men dat vieren, vastleggen en meenemen naar de toekomst. Het was een manier om het resultaat van heel veel mensenwerk te tonen en aan iedereen te laten zien. Vandaar dus al die boeken. Het is een vorm van kennisdeling en geëtaleerde beroepstrots.

In de publieke sector, zoals het onderwijs, is dat veel lastiger. Daar werken we niet met velen aan een gebouw, maar met veel professionals aan heel veel verschillende kinderen en jongeren. Het resultaat is (anders dan een gebouw) lastig te fotograferen, en bovendien in veel gevallen niet echt duidelijk. Het is al soms al heel wat als problemen niet verergeren of als er vaker een glimlach op het gezicht verschijnt of als iemand minder vaak een ongeleid projectiel is. Dat kunnen ongekende resultaten zijn, misschien wel ingewikkelder om te realiseren dan een door krachtige computers nagerekend ontwerp van een fraai gebouw. Maar leg het maar eens vast! Hoe kan je het laten zien?

Precies om die reden ben ik als een blok gevallen voor het boek dat Mariel Cordang bij haar afscheid vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in eigen beheer heeft uitgebracht en waarin zij haar ervaringen en verhalen deelt van een halve eeuw werken in en met het regulier, speciaal en passend onderwijs. Het is een ruim 175 pagina's tellend boek met veel leuke plaatjes, maar in vergelijking met de gebouwenboeken op de twee planken van mijn boekenkast oogt het wel wat amateuristisch. Dat kan ook niet anders. Mariel heeft het gemaakt zonder een stevige zak centen, dure vormgevers en professionele fotografen. Ze heeft het boek gemaakt omdat ze het verhaal over haar vak, haar betrokkenheid, haar kennis en ervaringen wilde delen, wilde doorvertellen.

Daar is ze geweldig goed in geslaagd. Voor mij is het terrein van passend en speciaal onderwijs relatief nieuw, dus ik kon aan hand van Mariels verhalen een reis door de geschiedenis maken. Ik vond het verbazingwekkend om te lezen dat hoewel speciaal onderwijs al bijna honderd jaar oud is, er eigenlijk pas heel recent, en wel pas in deze eeuw, echt intensief aan leerplanontwikkeling en didactiek is gewerkt. Het merendeel van de geschiedenis hebben we dus moeilijke en lastige leerlingen apart gezet en bezig gehouden, pas relatief kort zijn we op zoek naar hun talenten en mogelijkheden en proberen daar in het

onderwijs een adequate begeleiding voor te geven. Eigenlijk staat het werk dus nog in de kinderschoenen.

Prachtig, om niet te zeggen ontroerend, vond ik Mariels verhalen over wat ik maar even de kleine overwinningen noem. De jongen die voortdurend lessen verstierde maar verantwoordelijkheid krijgt voor het opknappen van fietsen en ineens helemaal op zijn plek is. De toverballenkar op het schoolplein met daarop allerlei materialen die leerlingen uitdagen om iets te ontdekken die een einde maakt aan voortdurende oorlogstaferelen op het schoolplein. Kinderen die met een gesproken opdracht niet en een gezongen opdracht wel aan de slag gaan.

Het zijn vrijwel allemaal voorbeelden waarin Mariel zoekt met alle creatieve en professionele vermogens die ze in zich heeft naar wat kinderen wel kunnen, in plaats van het afleren van dingen die ze niet mogen of het blijven hameren op zaken die ze niet kunnen. Het is kijken, kijken en nog eens kijken. En de conclusies die daaruit voortvloeien vooral niet laten dicteren door wat er is, maar wat er nodig is.

Het kan dus wel. Informatieve boeken maken over het werk van sociale professionals. Misschien niet zo fraai geïllustreerd als de professionals het in de fysieke sector gewoon zijn, maar op een eigen manier. Met verhalen, met ervaringen waar collega's hun voordeel mee kunnen doen, met ideeën die de moeite van het doorgeven waard zijn. Ik hoop dat Mariel een trend zet want de komende jaren gaan veel collega's het (speciaal) onderwijs verlaten.

Boekgegevens:

Anders, een kwestie van perspectief. Impressies van een halve eeuw -in en met- regulier, speciaal en passend onderwijs. Mariel Cordang, 2017

Wil je het boek bestellen dan maak je € 18,50 over op het IBAN- rekeningnummer: NL08 INGB 0002 4976 26. T.n.v. M.L. Boshuis-Cordang onder vermelding van Boek Mariel en je naam met adresgegevens.

"Hetty Vlug blogt tweewekelijks over haar ervaringen en inzichten als directeur van de coöperatie Passend Onderwijs Almere en bestuurder van Almere Speciaal, het Taalcentrum en het OPDC."